

**ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ
У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ІЗ ВИМОГАМИ СИСТЕМИ УГОД СОТ**

1. Приєднання України до СОТ не є кінцевим етапом інтеграції вітчизняної економіки до світової фінансово-економічної системи. Насправді це лише якісне переміщення нашої держави в глобальних торгівельних відносинах з одного рівня на інший. І кожне таке переміщення: чи то вступ до СОТ, чи приєднання до ЄС, чи інші інтеграційні здобутки держави — відкривають перед нею низку нових перспектив розвитку. Мова йде передусім про те, що Україна, інтегрувавшись до СОТ та пройшовши процедури узгодження ключових аспектів в сфері державного регулювання зовнішньоекономічної та зовнішньоторгівельної діяльності, натомість отримала доступ до нових ринків збуту своєї продукції. Необхідно пам'ятати, що сам по собі вступ до тієї чи іншої організації не дає державі конкретних одномоментних преференцій у вигляді декількох додаткових якісних показників розвитку чи конкретних матеріальних вигод. Разом з тим, інтеграційний процес, як у випадку вступу України до СОТ, так і в будь-якому іншому випадку, дає країні лише доступ до певного набору інструментів регулювання двосторонніх чи багатосторонніх торгівельних відносин, використання яких можливо та гарантується лише в рамках конкретної міжнародної організації. З огляду на це стає зрозумілим, що для реального відчуття позитивних зрушень, які влада анонсувала для України після її приєднання до СОТ, необхідно провести досить кропітку та важку роботу щодо узгоджень різних, більш конкретних аспектів ЗЕД України з іншими членами СОТ в інверсивних рамках, які обумовлюються обов'язковими для всіх учасників угодами (Стемпківська О. І. СОТ та аграрний сектор / О. І. Стемпківська // Меткріали наук.-практ. конференції «Вступ України до Світової організації торгівлі. Законодавчі зміни. Галузеві стратегії» (Київ, 17.04. 2008). — К.: НІСД. — 2008).

В цьому аспекті процедура гармонізації повинна розглядатися як додаткова можливість України підвищити власні конкурентні позиції за рахунок дипломатичних інструментів та конкретних важелів державно-управлінського та організаційно-правового характеру, які мають бути спеціалізовані по відношенню до кожної конкретної країни-партнера в межах СОТ (Дорофійенко В. Про деякі аспекти економічних наслідків приєднання України до СОТ / В. Дорофійенко //

Економіст — № 8—2007. — С. 66—70). Україна не повинна сліпо імплементувати у національне законодавство ті норми, які проголошує СОТ. В цьому процесі необхідно, перш за все, виходити з національних інтересів стратегічних суспільно-політичних потреб нашої держави. Тому в процесі гармонізації та уніфікації вітчизняного законодавства з тією системою міжнародно-правових норм, яка склалася в рамках СОТ, доцільним вважається дотримання наступних ключових критеріїв:

- в першу чергу імплементуватися у національне законодавство мають ті норми та принципи регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також ратифікуватися ті угоди, які стосуються, в першу чергу, галузей вітчизняної економіки, що мають найбільший конкурентний потенціал;

- в процесі імплементации таких норм та ратифікації відповідних угод необхідно розробити систему індикаторів, за допомогою яких можна було б чітко відстежувати наслідки (в першу чергу негативні) дії норм, введених в межах СОТ у національне правове поле з метою оперативного корегування механізмів господарсько-правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;

- в процесі двосторонніх відносин необхідно спиратися на ті норми обмежувального та стимулюючого характеру, які максимально вигідні для України, але є прийнятними в межах СОТ та не порушують її правил;

- гармонізація ключових аспектів державного регулювання таких стратегічно важливих галузей як сільське господарство, металургійна та хімічна промисловість тощо, повинна відбуватися за умови першочергового дотримання національних інтересів;

- особлива увага повинна приділятися стимулюванню зовнішньоекономічної діяльності в так званих транскордонних регіонах, економічна діяльність в яких тісно пов'язана із економічною діяльністю прикордонних регіонів країн сусідів. Метою такої політики має стати створення потужної інфраструктури, за допомогою якої процес експорту та імпорту товарів буде більш інтенсифікованим.

Для реалізації цих завдань доцільно, на нашу думку прийняти нормативно-правові акти стратегію розвитку та забезпечення здійснення зовнішньоекономічної діяльності України на 2014–2020 роки», розробка та прийняття якої вбачається нами логічним кроком на шляху поступової гармонізації національного законодавства із законодавством СОТ, що повинна містити:

- мету, принципи та критерії гармонізації вітчизняного правового поля із вимогами СОТ;

- стратегічні цілі розвитку зовнішньоекономічної діяльності, які планується досягти за період реалізації даної Стратегії, за рахунок тих

заходів, що будуть впроваджені, виходячи з її мети та тих стратегічних напрямків вдосконалення правового поля, які будуть нею окреслені. Іншими словами, має бути визначено бажаний стан системи зовнішньоекономічної діяльності після реалізації стратегії;

– інституціональну та організаційну складову забезпечення процесу гармонізації з боку органів державної влади, ринкових інституцій та приватного сектору. В цьому аспекті доцільною вбачається каталізація розвитку приватно-державного партнерства з метою підвищення активності, власне, суб'єктів господарювання в аспекті здійснення ними зовнішньоекономічної діяльності та зацікавленості останніх в створенні висококонкурентної продукції;

– конкретні напрямки та стратегічні перспективи вдосконалення нормативно-правового регулювання в таких сферах як: митне регулювання; податкові відносини (зокрема з приводу забезпечення більшої прозорості механізмів стягнення, адміністрування та повернення ПДВ); інвестиційні відносини; виробничі зовнішньоекономічні відносини в таких галузях народного господарства як: металургійне виробництво, хімічна, текстильна, харчова промисловість, сільське господарство та ін.;

– джерела фінансування та механізми контролю за реалізацією даної стратегії. При чому, це не повинні бути штучно створені механізми фінансування з метою «відмивання» державних грошей та їх перенаправлення в приватний сектор, оскільки це лише робить фіктивними ті результати, які будуть анонсовані після спливу терміну реалізації даної Стратегії.

Таким чином, можна цілком обґрунтовано стверджувати, що подальший процес гармонізації вітчизняного законодавства в сфері зовнішньоекономічної діяльності з вимогами СОТ повинен ґрунтуватися, перш за все, на національних інтересах України, а також реалізовуватися з урахуванням стратегічних можливостей розвитку нашої держави в аспекті глобалізації світової фінансово-економічної системи. Особливої еволюції має зазнати система господарсько-правового забезпечення державного регулювання зовнішньо екологічної діяльності, трансформація якої повинна відбуватися з огляду на перспективи багатокторної зовнішньоекономічної та зовнішньоторгівельної політики нашої держави.